

PATVIRTINTA
Švenčionių rajono Pabradės
„Ryto“ gimnazijos direktoriaus
2019 m. vasario 18 d.
įsakymu Nr. V-44

ŠVENČIONIŲ RAJONO PABRADĖS „RYTO“ GIMNAZIJOS PEDAGOGŲ ETIKOS IR ELGESIO NORMŲ APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Švenčionių rajono Pabradės „Ryto“ gimnazijos (toliau – Gimnazija) Pedagogų etikos ir elgesio normų aprašas (toliau – Aprašas) įtvirtina pedagogų elgesio nuostatas, reglamentuoja svarbiausius etikos principus ir pageidautino elgesio normas. Apraše skelbiamos bendražmogiškosios bei profesinės etikos vertybinės nuostatos ir moralaus elgesio principai, kurių įsipareigoja laikytis visi pedagogai.

2. Aprašas siejamas su Pabradės „Ryto“ gimnazijos nuostatais, darbuotojų pareigybų aprašymais, Darbo tvarkos taisyklėmis, LR Pedagogų etikos kodeksu, patvirtintu Švietimo ir mokslo ministro 2018 birželio 12 d. įsakymu Nr. V-561, Bendruoju asmens duomenų apsaugos įstatymu ir reglamentu, įsigaliojusiu 2018 m. gegužės 25 d., LR Lygių galimybių įstatymo 2017 m. liepos 25 d. nauja redakcija, kitais teisės aktais.

3. Aprašas skirtas padėti suvokti etiško elgesio problemas, kurios gali kilti darbinėje veikloje, tarpusavio santykiuose, viešame gyvenime bei padėtų jas spręsti.

II SKYRIUS PAGRINDINĖS SĄVOKOS

4. Etikos kodekse vartojamos pagrindinės sąvokos:

Pedagogai – asmenys, susiję su vaiko ugdymu, pedagogo profesine veikla.

Etika – tai asmens elgesį ir veiksmus sąlygojantis vertybių taikymas.

Moralė – tai žmonių elgesį reguliuojančios normos ir principai.

Vertybė – idėjos ir įsitikinimai formuojantys, skatinantys žmogaus būvį ar elgseną.

Gimnazijos bendruomenės etika – pagarba, teisingumu, konfidencialumu, žmogaus teisių pripažinimu ir lojalumu, atsakomybe, sąžiningumu, atidumu ir solidarumu grindžiami tarpusavio ir darbo santykiai, nepriekaištingas etiško elgesio laikymasis viešame gyvenime.

Etikos normų pažeidimas – poelgis, veiksmas, elgesys darbe, visuomenėje, tarpusavio bendravime, sukeliantis prieštarigus bendradarbių vertinimus, pasireiškiančius priimtų etikos kodekse dorovinės elgsenos normų nepaisymu, ignoravimu ar pažeidimu, kuris blogina bendruomenės mikroklimatą, trikdo darbinę nuotaiką ir darbo ritmą.

Etikos problema – netinkamai padarytas sprendimas ar atliktas veiksmas, pažeidžiantis etikos normas.

Etiškas sprendimas – geras, teisingas, visuomenės daugumos puoselėjamoms vertybėms neprieštaraujantis sprendimas.

Interesų konfliktas – situacija, kai darbuotojas atlikdamas savo pareigas vykdo pavedimus ir priima sprendimus, susijusius su jo privačiais interesais.

Privatus darbuotojo interesas – turtinis arba neturtinis darbuotojo suinteresuotumas.

Viešieji visuomenės (valstybės) interesai – visuomenės (valstybės) suinteresuotumas. Visuomenė tikisi, kad darbuotojas į darbą žiūrės kaip į pašaukimą.

Kompetencija – funkcinis gebėjimas adekvačiai atlikti tam tikrą veiklą, turėti jai pakankamai žinių, įgūdžių, energijos.

Tolerancija – pakantus gerbimas kitos nuomonės, požiūrių, įsitikinimų, tikėjimo.

Konfidenciali informacija – tai tokia informacija, kurią sužinojo asmuo, dirbantis įstaigoje, kuri turi vertę dėl to, kad jos nežino tretieji asmenys ir negali būti laisvai jiems prieinama, išskyrus tą informaciją, kuri yra viešai skelbiama. Konfidencialia informacija taip pat laikoma informacija apie trečiuosius asmenis arba susijusi su trečiaisiais asmenimis, kurią asmuo sužinojo atlikdamas savo darbo funkcijas.

Diskretiškas (diskretiškumas) – vertas pasitikėjimo, laikantis paslaptį.

III SKYRIUS ETIKOS KODEKSO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

5. Tikslas – skatinti moralės ir etikos normomis grįstą bendrystę, puoselėti pagarbą, teisingumą, sąžiningumą, toleranciją, kūrybingumą, profesinę, pilietinę ir asmeninę atsakomybę, kuriant saugią ir darnią aplinką gimnazijoje.

6. Uždaviniai:

6.1. taikyti vertybių sistemą ugdymo procese bei neformalioje švietimo aplinkoje;

6.2. padėti gimnazijos bendruomenės nariams vertinti ir spręsti konkrečius etinio pobūdžio klausimus;

6.3. vykdyti neetiško elgesio prevenciją;

6.4. spręsti neetiško elgesio problemas.

IV SKYRIUS PAGRINDINIAI PEDAGOGŲ ETIKOS PRINCIPAI IR ELGESIO NORMŲ REIKALAVIMAI

7. Mokytojai savo veikloje vadovaujasi šiais pagrindiniais elgesio ir veiklos principais: pagarbos, teisingumo, konfidencialumo, žmogaus teisių pripažinimo ir lojalumo, atsakomybės, sąžiningumo, atidos ir solidarumo.

7.1. Pedagogas, vadovaudamasis **pagarbos principu**, įsipareigoja:

7.1.1. laikytis Lietuvos Respublikos Konstitucijos, įstatymų, kitų teisės aktų reikalavimų, Darbo tvarkos taisyklių ir šio Aprašo reikalavimų;

7.1.2. gerbti kiekvieną bendruomenės narį, jo teises ir pareigas;

7.1.3. elgtis pagarbiai, mandagiai ir korektiškai, nekeliant balso tono, bendraujant vadovautis lygiateisiškumo principu;

7.1.4. nediskriminuoti gimnazijos bendruomenės narių amžiaus, lyties ar lytinės orientacijos, negalės, rasės, etninės priklausomybės ar įsitikinimų, politinių pažiūrų aspektu;

7.1.5. neviešinti ir neaptarinėti informacijos apie kitus bendruomenės narius (jų darbo užmokestį, karjeros ketinimus, kompetenciją, asmeninius reikalus ir savybes, elgesį, gyvenimo būdą, ir pan.);

7.1.6. neskelbti informacijos, kuri patikėta naudoti darbo tikslais, jos neatskleisti ir neperduoti asmenims, neįgaliesiems žinoti.

7.2. **Teisingumo principas.** Vadovaudamasis šiuo principu, pedagogas privalo:

7.2.1. vertinant ugdytinių ir kolegų pasiekimus, vadovautis tik dalykišku pateikto darbo vertinimu bei profesinėmis savybėmis, stiprinti jų savigarbą ir pasitikėjimą savo jėgomis, kelti motyvaciją;

7.2.2. būti teisingu, objektyviu ir neturėti asmeninio išankstinio negatyvaus nusistatymo, priimanč sprendimus;

7.2.3. nepiktnaudžiauti administracinėmis galiomis;

7.2.4. užtikrinti savo sprendimų ir veiksmų motyvų pagrįstumą ir viešumą.

7.3. **Žmogaus teisių pripažinimo ir lojalumo principas.** Vadovaudamasis šiuo principu, pedagogas privalo:

7.3.1. vadovautis lygiateisiškumo ir nediskriminavimo nuostatomis, siekti, kad socialiniai, rasiniai, lyties, lytinės orientacijos, kalbiniai, religiniai arba kiti veiksniai nedarytų įtakos elgesiui profesinėje veikloje;

7.3.2. vengti nekorektiško, tendencingo kolegos darbo kritikavimo ir sąmoningo menkinimo kitų bendruomenės narių akivaizdoje;

7.3.3. skatinti palankią darbo atmosferą, nešmeižti, neapkalbinėti, neįžeidinėti kitų darbuotojų;

7.3.4. konfliktus stengtis išspręsti pripažįstant žmogaus teisę turėti kitą nuomonę, aptariant nesutarimus tarpusavyje, o neišsprendus kreiptis į gimnazijos administraciją;

7.3.5. nesutikimą su kolegų nuomone, pastabas dėl jų darbo rezultatų ar kitų veiklos trūkumų išsakyti korektiškai, nežeminant ir nekritikuojant asmeninių savybių;

7.3.6. informacijos apie neteisėtus darbuotojų veiksmus arba aplaidumą atskleidimas nelaikomas lojalumo principo pažeidimu.

7.4. **Atsakomybės principas.** Vadovaudamasis šiuo principu, pedagogas privalo:

7.4.1. tinkamai atlikti pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas ir laiku vykdyti pavestas užduotis;

7.4.2. laikytis gimnazijos darbo tvarkos taisyklių;

7.4.3. pagrįstai, atsakingai naudoti gimnazijos materialinius resursus, valstybės, rėmėjų ir investuotojų lėšas;

7.4.4. priimti atsakomybę už sklandų gimnazijos darbą, savo veikloje vadovautis bendruomenės viešaisiais interesais, vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto, būti objektyviu, nesavanaudišku.

7.5. **Sąžiningumo principas.** Vadovaudamasis šiuo principu, pedagogas privalo:

7.5.1. tobulinti profesines kompetencijas, profesionaliai atlikti darbą, domėtis švietimo, pedagogikos mokslo naujovėmis;

7.5.2. atsiradus tarpusavio santykiuose konfliktinėms situacijoms, elgtis tolerantiškai, objektyviai ir savikritiškai, išklause visų pusių argumentus ieškoti objektyviausio sprendimo būdo;

7.5.3. vengti nesąžiningos profesinės konkurencijos tarp kolegų, dalyvauti negarbinguose sandoriuose, slėpti informaciją, provokuoti konfliktus bei intrigas, imti ir duoti kyšius.

7.6. Vadovaudamasis **atidos ir solidarumo principu** pedagogas:

7.6.1. atsakingai bendrauja su mokiniais, jų tėvais (globėjais, rūpintojais), kolegomis ir bendruomene siekdamas geros savijautos;

7.6.2. siekia, kad kolektyve vyrautų savitarpio pasitikėjimo, sutelkto komandinio darbo atmosfera; vengia šmeižto, apkalbų, įžeidinėjimų;

7.6.3 saugo savo ir gimnazijos bendruomenės narių nepriekaištingą reputaciją, deramai ir kokybiškai atlieka savo pareigas.

V SKYRIUS PEDAGOGŲ ETIKOS IR ELGESIO NORMŲ APRAŠO PRIĖMIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

8. Būtina gimnazijos Aprašo sąlyga – viešas Pedagogų etikos ir elgesio normų aprašo projekto svarstymas gimnazijos metodinėse grupėse, Mokytojų taryboje, siekiant kad jis būtų priimtas kaip įsipareigojimas, o ne įpareigojimas.

9. Patvirtintas Aprašas skelbiamas viešai gimnazijos internetiniame tinklapyje.

10. Aprašas, priimtas kaip gimnazijos pedagogų bendruomenės sutarimas dėl tam tikrų vertybinių elgesio nuostatų, turi palaikyti etinį susirūpinimą, skatinti svarstyti, diskutuoti etinius klausimus ir jų sprendimo būdus.

11. Gimnazijos direktorius atsako už priimamų sprendimų skaidrumą, gimnazijos pedagogų informavimą, jų profesinį tobulėjimą, sveiką, saugią aplinką, už Aprašo reikalavimų laikymąsi.

12. Bendruomenės nariai įsipareigoja gerbti Aprašo nuostatas ir rūpintis jo veiksmingumu.

VI SKYRIUS

PEDAGOGŲ ETIKOS IR ELDESIO NORMŲ PAŽEIDIMŲ NAGRINĖJIMO TVARKA

13. Aprašo priežiūrą atlieka direktoriaus įsakymu patvirtinta Etikos priežiūros komisija (toliau – Komisija), vadovaudamasi šio Aprašo nuostatomis.

14. Komisija sudaroma iš penkių, Mokytojų taryboje renkamų narių: direktoriaus pavaduotojo ugdymui ir keturių pedagogų.

15. Komisijos sudėtį 3 metams tvirtina direktorius.

16. Komisijos nariai gali eiti pareigas ne ilgiau kaip dvi kadencijas iš eilės.

17. Komisijos pirmininką ir jo pavaduotoją komisijos nariai išsirenka atviru balsavimu.

18. Etikos komisijos posėdžius šaukia ir jiems vadovauja Etikos komisijos pirmininkas. Jeigu gautas parašymas susijęs su Etikos komisijos pirmininku, posėdį šaukia ir jam vadovauja komisijos pirmininko pavaduotojas.

19. Komisijos posėdžiai šaukiami gavus pareiškimą, kitą informaciją arba siekiant inicijuoti Aprašo papildymus ar pataisas.

20. Prašymai dėl etikos pažeidimų registruojami raštinėje, vizuojami direktoriaus ir įteikiami Komisijos pirmininkui. Priimami svarstyti tik aiškiai motyvuoti prašymai. Anoniminiai prašymai nesvarstomi.

21. Komisija privalo išnagrinėti gautą pareiškimą, priimti sprendimą ir raštu (pasirašytu Komisijos pirmininko) atsakyti pareiškėjui įstatymų nustatyta tvarka ne vėliau kaip per 30 dienų nuo pareiškimo gavimo dienos. Komisija pareiškimo išnagrinėjimo terminą gali pratęsti motyvuotu sprendimu.

22. Darbuotojas, dėl kurio gautas pareiškimas, yra informuojamas apie jo turinį ir pateikia raštu paaiškinimus per 5 darbo dienas nuo informavimo dienos.

23. Komisija į posėdžius turi teisę kviešti gimnazijos vadovus bei su svarstomu klausimu susijusius asmenis.

24. Komisijos nariai privalo laikytis konfidencialumo ir neskleisti informacijos apie tiriamą medžiagą, kol atliekamas tyrimas.

25. Komisijos sprendimai yra teisėti, jei posėdyje dalyvauja ne mažiau kaip trys komisijos nariai. Komisijos sprendimai priimami balsų dauguma. Jeigu posėdyje dalyvaujančių narių balsai pasiskirsto po lygiai, lemiamas yra Etikos komisijos pirmininko, o nedalyvaujant pirmininkui, pirmininko pavaduotojo, balsas.

26. Komisija, nusprendusi, kad svarstyto asmens elgesys pažeidė gimnazijos Aprašo nuostatas, atsižvelgdama į pažeidimo pobūdį ir laipsnį, turi teisę taikyti tokias priemones:

26.1. taikyti moralinio poveikio priemones (pvz., pokalbis, žodinė pastaba, įspėjimas ir pan.);

26.2. raštu įspėti bendruomenės narį, nurodant pakartotinio pažeidimo pasekmes, vadovaujantis Darbo kodekso 58 str. 2 dalimi.;

26.3. siūlyti gimnazijos direktoriui skirti drausminę nuobaudą.

27. Aprašas negali numatyti visų nepagarbos pripažintoms profesinėms vertybėms atvejų, todėl Komisija, nagrinėdama konkrečius prašymus dėl nederamo elgesio nenumatytais atvejais, turi spręsti, ar konkretus poelgis yra nesuderinamas su profesinės etikos vertybėmis, ar gali būti toleruojamas.

VII SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

28. Aprašo ir jo pakeitimai tvirtinami gimnazijos direktoriaus.

29. Gimnazijos pedagogų priimtas Aprašas skelbiamas viešai gimnazijos interneto svetainėje.
30. Kiekvienas pedagogas privalo savo veikloje vadovautis šiuo Aprašu.
31. Su Aprašo turiniu pasirašytinai supažindinamas kiekvienas pedagogas.
32. Aprašo pažeidimas laikomas Darbo tvarkos taisyklių pažeidimu.
33. Tais atvejais, kai pedagogo elgesys profesinėje veikloje nereglamentuojamas kitų teisės aktų arba šio Aprašo, kiekvienas pedagogas privalo laikytis susiformavusių tradicijų, kurių turinys atitinka bendruosius etikos principus.
-